

Dosarul nr. 3ra-755/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas
Victor Burduh
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul depus de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de avocatul Vasili Ciuperca,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu privire la apărarea dreptului de acces la informație,

împotriva deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” și s-a menținut hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă:

La 23 octombrie 2017 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de avocatul Vasili Ciuperca în baza mandatului seria MA nr. 0869524 din 22 octombrie 2017, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu privire la apărarea dreptului de acces la informație.

În motivarea acțiunii a indicat că la 07 septembrie 2017 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” s-a adresat Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu cererea nr. 76/2017, solicitând furnizarea informației cu privire la procedurile de achiziții publice, inclusiv cele de valoare mică, efectuate în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, privind: achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări; enumerarea operatorilor economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de către aceștia, în procedurile de achiziții publice în perioada de referință; indicarea procedurilor de achiziții publice în perioada de referință în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate; indicarea contractelor de achiziții publice privind achiziționarea de servicii,

bunuri și lucrări în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017 pe care Agenția Achizițiilor Publice a refuzat să le înregistreze, precum și care sunt motivele refuzului.

Prin răspunsul nr. 46-39/1696 din 21 septembrie 2017, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a refuzat eliberarea informației solicitate de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” din motiv că nu dispune de aceasta, deoarece nu participă la achiziții publice.

Consideră că ilegal s-a refuzat asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” eliberarea informației solicitate, deoarece conform art. 11 pct. 1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, la caz Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, este obligată să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal, precum și să garanteze liberul acces la informație.

Conform art. 9 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr. 246 din 23 noiembrie 2017, administratorul întreprinderii de stat publică planul de achiziție și asigură respectarea principiului transparenței procedurilor de achiziții a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor destinate atât acoperirii necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale și formării programului de producție al întreprinderii.

Potrivit art. 2 din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, prin noțiunea de transparență se înțelege - oferirea, în vederea informării în mod deschis și explicit, de către autoritățile publice care cad sub incidența prezentei legi a tuturor informațiilor privind activitatea lor și consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare și de adoptare a deciziilor.

Întreprinderile de Stat, inclusiv „Moldelectrica”, au obligația legală să ofere în mod deschis și transparent, persoanelor interesate toate informațiile privind activitatea acestor întreprinderi privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor destinate acoperirii necesităților în procesul de activitate a acestor întreprinderi.

Este neîntemeiat argumentul Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” că nu participă la procedurile de achiziții publice reglementate prin Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03 iulie 2015, dar la cele de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor, reglementate prin norme speciale ale Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017, or, prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a solicitat informații privind desfășurarea procedurilor de achiziționare a bunurilor, lucrărilor și serviciilor pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, însă Regulamentul vizat a intrat în vigoare abia la 14 noiembrie 2017.

Din extrasul-certificat, preluat de pe pagina oficială web a Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, la rubrica „Achiziții și finanțe” se conține sub-rubrica „Achiziții publice și licitații”, care la rândul său conține Planul de acțiuni pentru anul 2017, în care este indicat planul integral privind achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor pentru perioada anului 2017, fapt ce denotă că pârâtul participă la procedurile de achiziții de bunuri, lucrări și servicii necesare activității întreprinderii, iar refuzul de a

furniza informația solicitată, pe motivul că nu participă la proceduri de achiziții publice, este ilegal și neîntemeiat.

A cerut asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de avocatul Vasili Ciuperca admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului de acces la informația solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017, cu obligarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” să furnizeze informația solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017, și anume: indicarea procedurilor de achiziții publice, inclusiv cele de valoare mică, efectuate în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări; enumerarea operatorilor economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de către aceștia, în procedurile de achiziții publice în perioada de referință; indicarea procedurilor de achiziții publice în perioada de referință în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate; indicarea contractelor de achiziții publice privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017 pe care Agenția Achizițiilor Publice a refuzat să le înregistreze, precum și care sunt motivele refuzului, precum și încasarea sumei de 5771,50 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” și s-a menținut hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Instanțele de judecată au motivat soluțiile de respingere a acțiunii prin faptul că în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017 Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” nu a participat la proceduri de achiziții publice și prin prisma art. 19 alin. (2) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, nu poate fi obligată să prezinte probe ale inexistenței informațiilor nedocumentate.

Au stabilit că Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” nu participă la proceduri de achiziții publice prevăzute de Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03 iulie 2015, dar la cele de achiziții a bunurilor, lucrărilor și serviciilor reglementate de Regulamentul privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017.

Pe lângă acestea, achizițiile în sectorul energetic nu cad sub procedura și noțiunea de achiziții publice.

La 16 aprilie 2019 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de avocatul Vasili Ciuperca a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 03 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, în special instanțele de judecată au aplicat norme de drept care nu trebuiau să fie aplicate la cazul speței.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prin cererea din 07 septembrie 2017 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a solicitat informații privind desfășurarea de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a procedurilor de achiziționare a bunurilor, lucrărilor și serviciilor pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, însă Regulamentul privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoelectric, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017, a intrat în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial, adică la 14 noiembrie 2017, fapt ce denotă că procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor efectuate în perioada de referință nu puteau fi reglementate de prevederile Regulamentului sus-enunțat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” la 13 martie 2019 (f.d. 103), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurentă.

Cererea de recurs a fost depusă la 16 aprilie 2019, adică în termenul prevăzut de lege.

La 23 mai 2019, în adresa Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” a fost expediată copia recursului depus de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de avocatul Vasili Ciuperca, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o decizie nouă.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii integral, din motivele ce succed.

Din materialele cauzei rezultă că la 07 septembrie 2017 asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” s-a adresat Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu cererea nr. 76/2017, solicitând furnizarea informației cu privire la procedurile de achiziții publice, inclusiv cele de valoare mică, efectuate în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, privind: achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări; enumerarea operatorilor economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de către aceștia, în procedurile de achiziții publice în perioada de referință; indicarea procedurilor de achiziții publice în perioada de referință în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate; indicarea contractelor de achiziții publice privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017 pe care Agenția Achizițiilor Publice a refuzat să le înregistreze, precum și care sunt motivele refuzului (f.d. 8).

Prin răspunsul nr. 46-39/1696 din 21 septembrie 2017, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a refuzat eliberarea informației solicitate de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” din motiv că nu dispune de aceasta, deoarece nu participă la achiziții publice (f.d. 9).

Prin Hotărârea nr. 1000 din 02 octombrie 2000 cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic, în scopul asigurării funcționării eficiente și transparente a sectorului electroenergetic și a pieței energiei electrice în dezvoltare, Guvernul Republicii Moldova a creat câteva întreprinderi de stat, subordonate Ministerului Industriei și Energeticii, prin separarea activelor funcționale corespunzătoare, fără datoriile creditoare și debitoare, din componența întreprinderii de stat „Moldtranselectro”, printre care și întreprinderea de stat „Moldelectrica” în care au fost incluse activele Rețelelor Electrice de Tensiune Înaltă, Serviciului Dispecerat Central și ale Centrului de Instruire, cu sediul în mun. Chișinău.

Conform art. 9 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr. 246 din 23 noiembrie 2017, administratorul reprezintă organul executiv unipersonal al întreprinderii de stat/municipale și are atribuția de a publica planul de achiziție și asigură respectarea principiului transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor destinate atât acoperirii necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale și formării programului de producție al întreprinderii.

Reieșind din prevederile art. 2 din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, prin noțiunea de „transparență” – se înțelege oferirea, în vederea informării în mod deschis și explicit, de către autoritățile publice care cad sub incidența prezentei legi a tuturor informațiilor privind activitatea lor și consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare și de adoptare a deciziilor.

Conform art. 1 din Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03 iulie 2015, prin achiziție publică – se înțelege procurarea, prin intermediul unui contract de achiziție publică, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sunt destinate sau nu unui scop public.

Potrivit art. 11 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, în interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile furnizărilor, precum și în legătură cu protecția mediului, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligații de serviciu public. Obligațiile de serviciu public sunt impuse de Guvern sau de Agenție, conform competențelor stabilite prin prezenta lege, în mod nediscriminatoriu, în calitate de măsură limitată în timp și pot fi revizuite cu regularitate, din oficiu, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective.

În conformitate cu prevederile prezentei legi, obligațiile de serviciu public pot fi impuse în special întreprinderilor electroenergetice care desfășoară următoarele activități reglementate: a) producerea energiei electrice; b) transportul energiei electrice; c) distribuția energiei electrice; d) furnizarea energiei electrice.

Obligațiile de serviciu public urmează a fi îndeplinite în mod transparent, nediscriminatoriu și ușor de verificat și trebuie să garanteze accesul egal și pe bază de reciprocitate al întreprinderilor electroenergetice din țările părți ale Comunității Energetice la consumatorii finali din Republica Moldova. Orice forme de retribuire financiară sau de alt gen, precum și drepturile exclusive care pot fi acordate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public se impun și se realizează în mod transparent și nediscriminatoriu.

Conform art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Conform art. 10 alin. (1) și (2) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nr. 1950 din 04 noiembrie 1950, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

Executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizori de informați, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt: a) autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și

anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; b) instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; c) persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

Potrivit art. 6 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, în sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Reieșind din prevederile art. 10 alin. (1) din aceeași Lege, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație.

Conform art. 11 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat: 1) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; 2) să garanteze liberul acces la informație.

Din prevederile art. 21 alin. (1) și (3) lit. d) și e) din Legea privind accesul la informație, rezultă că persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă.

Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la: neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informațiilor solicitate și refuzul neîntemeiat de a prezenta informațiile solicitate.

Analizând materialele dosarului în raport cu normele de drept citate supra, se consideră eronate concluziile primei instanțe și a instanței de apel de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Or, întreprinderile de stat, inclusiv Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, fiind deținători ai informațiilor oficiale, în condițiile legii, au obligația pozitivă și legală să ofere în mod deschis și transparent, persoanelor interesate, toate informațiile privind activitatea lor, inclusiv informațiile privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor destinate acoperirii necesităților în procesul de activitatea a acestor întreprinderi.

Nu poate fi reținut argumentul Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, preluat de instanțele de judecată ierarhic inferioare, că nu participă la procedurile de achiziții publice reglementate prin Legea achiziției publice nr. 131 din 03 iulie 2015, dar participă la procedurile de achiziții a bunurilor, lucrărilor și serviciilor reglementate prin norme speciale ale Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017.

Or, asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017 a solicitat furnizarea informației cu privire la procedurile de achiziționare a bunurilor, serviciilor și lucrărilor, inclusiv cele de valoare mică, efectuate în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, însă Regulamentul privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017, a intrat în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial, adică la 14 noiembrie 2017.

Prin urmare, procedurile de achiziționare a bunurilor, serviciilor și lucrărilor, inclusiv cele de valoare mică, desfășurate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada de referință 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, nu erau încă reglementate de Regulamentul nominalizat supra, care a intrat în vigoare la 14 noiembrie 2017, dar de către Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03 iulie 2015.

Pe lângă acestea, conform pct. 2 din Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2017 din 26 ianuarie 2017 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”, contractele de achiziții în curs de executare și procedurile de atribuire în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se definitivează în baza prevederilor legale în vigoare la data inițierii acestora.

După cum s-a stabilit supra, întreprinderile de stat au atribuția de a publica planul de achiziție și să asigure respectarea principiului transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor destinate atât acoperirii necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale și formării programului de producție al întreprinderii.

Din extrasul-certificat, preluat de pe pagina oficială web a Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, la rubrica „Achiziții și finanțe” se conține sub-rubrica „Achiziții publice și licitații”, care la rândul său conține Planul de acțiuni pentru anul 2017, în care este indicat planul integral privind achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor efectuate de către ultima pentru perioada anului 2017, fapt ce denotă că întreprinderea participă la procedurile de achiziții de bunuri, lucrări și servicii necesare activității întreprinderii, iar refuzul de a furniza informația solicitată, pe motivul că nu participă la proceduri de achiziții publice, este neîntemeiat (f.d. 26-28).

Mai mult ca atât, potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr. 48 din 18 iulie 2008 „Privind raportul asupra controlului gestionării patrimoniului public la Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” pe perioada anilor 2006-2007”, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada anilor 2005 – 2007 a achiziționat mărfuri, lucrări și servicii conform Regulamentului intern elaborat în temeiul Legii achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr. 1166 din 30 aprilie 1997, (abrogată la 30 aprilie 2016 prin Legea nr. 131 din 03 iulie 2015), și Hotărârii Guvernului nr. 1123 din 15 septembrie 2003 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de lucrări” (abrogată la 17 septembrie 2010 prin Hotărârea Guvernului nr. 834 din 13 septembrie 2010) (f.d. 91-92).

Deși de la 27 octombrie 2007 a intrat în vigoare Legea nr. 96 din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” nu a operat modificările de rigoare în Regulamentul intern.

Pentru necesitățile activității de bază a întreprinderii, în anii 2006 – 2007, au fost procurate mărfuri, lucrări și servicii de la agenți economici din Republică în sumă de 66,5 mil. de lei și 78,8 mil. de lei, în perioada respectivă Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a efectuat procurarea mărfurilor, lucrărilor și serviciilor în sumă de 48,7 mil. de lei de la 4 agenți economici, capitalul social al cărora aparținea în întregime statului și în sumă de 38,2 mil. de lei de la 5 agenți economici cu capital privat, ceea ce constituie 33,5%, și respectiv, 26,3% din totalul procurărilor efectuate în aceeași perioadă de la agenții economici rezidenți.

Potrivit altui extras-certificat preluat de pe pagina oficială web a Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, aceasta în perioada anilor 2008 – 2011 a efectuat achiziții de bunuri și servicii, suportând cheltuieli în valoare totală de 156,2 mil. de lei (f.d. 90).

Date fiind cele relatate, cu certitudine se atestă faptul că Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” participă la proceduri de achiziții de bunuri, lucrări și servicii necesare activității întreprinderii, iar refuzul de a furniza informația solicitată de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, pe motivul că nu participă la proceduri de achiziții publice, este neîntemeiat, lezând în așa mod dreptul recurente de acces la informația oficială solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017.

În circumstanțele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel, contrar principiului aplicării „*tripulului test*”, ce presupune că limitarea trebuie să fie prevăzută de lege, să protejeze un interes legitim și să fie necesară într-o societate democratică, greșit au ajuns la concluzia de a respinge acțiunea ca neîntemeiată.

Îngrădirea accesului la informația de interes public solicitată de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, nu este justificată și nu satisface exigențele prevăzute de legislația în vigoare, Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind astfel contrară legii.

Or, accesul la informația de interes public solicitată de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017, nu este limitată prin lege, urmărește un scop legitim și este necesară într-o societate democratică.

Prin urmare, pretențiile asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” formulate în prezenta acțiune privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” să furnizeze informația solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017, sunt întemeiate și urmează a fi admise integral.

De asemenea, solicitarea asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” privind compensarea sumei de 5771,50 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este întemeiată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În speță, se constată dovezi prin care se confirmă faptul că asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5771,50 de lei pentru serviciile avocatului Vasili Ciuperca, a cărei drepturi și interese le-a reprezentat pe tot întregul proces de judecată, inclusiv în instanța de recurs (f.d. 11, 21).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și de a emite o decizie nouă de admitere a acțiunii integral.

În conformitate cu art. 247 și art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de asociația obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” cu privire la apărarea dreptului de acces la informație, și se emite o decizie nouă de admitere a acțiunii integral, prin care:

Se constată încălcarea de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a dreptului asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” de acces la informația solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017.

Se obligă Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” să furnizeze asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” informația solicitată prin cererea nr. 76/2017 din 07 septembrie 2017, și anume:

- privind procedurile de achiziții publice, inclusiv cele de valoare mică, efectuate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017 referitor la achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări;

- privind operatorii economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de acești, în procedurile de achiziții publice efectuate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017;

- privind procedurile de achiziții publice efectuate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada 01 ianuarie 2015 – 31 iulie 2017, în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate;

- privind contractele de achiziții publice privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” în perioada 01 ianuarie 2015 – 31

iulie 2017, pe care Agenția Achizițiilor Publice a refuzat să le înregistreze, precum și care sunt motivele refuzului.

Se încasează din contul Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” în beneficiul asociației obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” suma de 5771 (cinci mii șapte sute șaptezeci și unu), 50 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Victor Burduh

Sveatoslav Moldovan